

VLAG VAN PASSAGE – CHR. VROUWEN OLDEMARKT - PAASLOO

Jo Steenstra, Nieuw-Buinen

De afdeling Oldemarkt-Paasloo van de christelijk-maatschappelijke vrouwenbeweging Passage heeft op haar laatste bijeenkomst op 25 november 2022 besloten tot opheffing over te gaan – na 53 jaar.

Die 53 jaar zijn niet helemaal correct, want die omsluiten ook haar voorloper de CPB, Christelijke Plattelandsvrouwenbond Oldemarkt-Paasloo, opgericht op 24 februari 1969. De naam Passage is ingevoerd per 1 januari 1999.

Over de voorgeschiedenis straks meer.

Eind oktober 2023 zijn grote delen van het archief overgedragen aan de HVIJ. Dat archief omvat allerlei documenten, notulenboeken, fotoboeken en ook de vlag, indertijd door de leden zelf gemaakt.

In de notulen van 30 november 1998 staat dat ter vergadering het embleem van Passage is uitgelegd, maar niets over de beeldbeschrijving van de vlag, die later zal zijn gemaakt.

Embleem van Passage.

Iconografie van de vlag

Uiteraard is de naam Passage op de vlag geborduurd.

Ook het wapen van – toen nog – Gemeente Oldemarkt staat erop.

Dat wapen is nog steeds onvoldoende verklaard, vooral omdat het een linkerhand betreft. De goudkleurige hand zou op boter kunnen wijzen ('bottermarkt') en het groene veld op het weidegebied.

Het blauwwitte embleem duidt stellig op verbondenheid met het platteland, de afzonderlijke afbeeldingen zijn lastiger te duiden.

Misschien zijn ze gewoon gekozen 'voor het mooi'.

- *twee vogeltjes*

Twee vogeltjes staan symbool voor liefde. Vogels kunnen symbool zijn van natuur, vrijheid, vrede (duif!) en, spiritueler geduid, als Boodschapper van Boven.

- *twee bloemen*

Van de twee bloemen zijn de vijf kroonblaadjes geborduurd, niet ook nog (de puntjes van) de kelkbladeren. In de christelijk symboliek wordt de lelie veel gebruikt, vooral voor Maria; een lelie heeft zes kroonbladeren. De roos is ook een geliefde bloem, vooral in de heraldiek (wapenkunde) en dan als volledig geopende vijfbladige bloem – maar dan wel met hartvormige kroonblaadjes, wat hier niet het geval is.

- *graanhalm*

Met graanhalm wordt aangeduid de stengel met bladeren en korenaar. Een duidelijk plattelandssymbool en christelijk symbool van de wederopstanding. Het koren, dat in de wordt gelegd en schijnbaar doodgaat, komt in het voorjaar tot nieuw leven en draagt rijke vruchten. "Als de graankorrel sterft, draagt hij overvloedig vrucht" (Evg. Johannes 12: 24). Dat boezemt hoop in en strekt als voorbeeld van de overwinning op de dood.

- *Letters C.P.B.*

Verwijzing naar voorgangster CPB, waaruit Passage is ontstaan.

CPB afd. Ossenzijl of Oldemarkt

Over de oprichting van de CPB in Oldemarkt in 1969 is geen krantenbericht te vinden. In Ossenzijl bestond al eerder een afdeling, blijkens de *Friese Koerier* van 18 maart 1967. Die krant bericht op 26 maart 1968 over een gastspreekster bij de afdeling Oldemarkt in Ossenzijl. Dat bericht staat onder het kopje Ossenzijl en niet onder het kopje Oldemarkt! Conclusie: Ossenzijl had in ieder geval al een

CPB-afdeling in 1967, de vermelding van een afdeling in Oldemarkt zal een foutje van de krant zijn.

Details: de afdeling Ossenzijl stond toen onder leiding van mevr. B. van Arkel-Eger, echtgenote van NH-predikant H. van Arkel. De gastsprekerster was "de bondspresidente [...] mej. Van Leeuwen, tevens Tweede Kamerlid van de ARP." Dat was natuurlijk de kleurrijke en invloedrijke Hannie van Leeuwen.

Passage heeft twee moeders: NCVB en CPB

De Nederlandse Christen Vrouwen Bond (NCVB) is in oktober 1919 opgericht, het jaar waarin vrouwen actief kiesrecht kregen. De doelstelling: voorlichting geven op maatschappelijk, cultureel en staatkundig terrein vanuit (Protestants-)Christelijke beginselen. De NCPB organiseerde cursussen, kader- en studiedagen. Het orgaan heette *Christelijk Vrouwenleven*, vervolgens *De Christenvrouw* en daarna *Informatie*.

Van 1936 tot 1946 was secretaresse de bij velen vast nog bekende freule C.W.I. Wittewaal van Stoetwegen.

Ornament met letters NCVB op theelepels. Wie bezit nog zo'n theelepels? De redactie hoort het graag!

De CPB is opgericht in 1933 onder de paraplu van de Christelijke Boeren en Tuinders Bond (CBTB). Vanaf 1938 was het een zelfstandige Vereniging onder de naam Bond van Christen Boerinnen, Boerendochters, Plattelandsvrouwen en -meisjes in Nederland (CBPB), vanaf 1959 bekend als Christelijke Plattelandsvrouwen en -meisjes Bond (CPB) en vanaf 1993 als Christelijke Plattelandsvrouwenbond (CPB).

NCVB en CPB fuseerden per 1 januari 1999 tot Passage. Het ledenblad heette eerst *Motief*, later *Passage Magazine*.

Op 18 april 2023 besloot de Ledenraad van Passage formeel tot ontbinding van de landelijke vereniging. Vanaf januari 2024 bestaat Passage niet meer.

Verzuiling en ontzuiling

Rond begin vorige eeuw ontstonden er allerlei plattelandsbonden op levensbeschouwelijk grondslag: RK, PC, Algemeen ("Openbaar") Van de katholieke Boerinnenbonden, daarna KPO en nog later Zij-Actief genoemd, zijn er nog regionale en lokale afdelingen. De Nederlandse Bond van Plattelandsvrouwen, vanaf 2002 genaamd Vrouwen van Nu, schijnt de beste overlevingskansen te hebben.

Bronnen

Archief Passage OL-PA, diverse kranten. Het is ondoenlijk alle geraadpleegde bronnen te noemen, juist vanwege de vele naamsveranderingen en fusies.